

УДК 655.3.066.13

ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ ЖУРНАЛЬНИХ ВИДАНЬ В УКРАЇНІ

Л. С. Слоцька, Р. С. Зацерковна

Українська академія друкарства,
вул. Під Голоском, 19, Львів, 79020, Україна

Проаналізовано випуск журнальних видань в Україні за 2005–2015 рр. за такими ознаками: кількість назв, наклад, читацьке призначення. Розглянуто періодичні журнальні видання для дітей. Результати досліджень демонструють збільшення назв журнальних видань і річних накладів. Найпопулярнішими сьогодні є видання, розраховані на дітей та жінок. Можна відзначити, що більшість дитячих часописів відповідають запитам юних читачів як за змістом, так і за поліграфічним виконанням.

Ключові слова: *періодичні видання, журнальні видання, часописи, дитячі журнали, наклад, кількість назв, читацьке призначення.*

В Україні та світі видають велику кількість найрізноманітніших часописів. Згідно із статистикою, загальна кількість назв часописів у світі становить близько дев'яносто тисяч. Причиною такої популярності є наповнення часописів, а також їх поліграфічне виконання.

Використовуючи дані Книжкової палати України та літературні джерела, було досліджено випуск журнальних видань в Україні. Проаналізовано випуск журнальних видань в Україні з 2005 по 2015 рр. за кількістю назв, накладом і читацьким призначенням.

З діаграми на рис. 1 видно, що в Україні спостерігається тенденція до збільшення кількості назв журнальної продукції. Зокрема, станом на 2005 р. в Україні було зареєстровано 2182 назви, а у 2013 р. кількість назв уже становила 3259. Тобто за ці роки вона зросла майже у півтора рази. Незначне зменшення спостерігаємо в 2014–2015 рр., що становить 3148 та 3059 назв відповідно.

Зі збільшенням в Україні протягом 2005–2015 рр. кількості назв журнальної продукції зростає і їхній наклад. З діаграми на рис. 2 видно, що в 2005 р. річний наклад становив 132,5 млн примірників, а в 2014 р. — 498 млн примірників. Упродовж 2005–2015 рр. відбулось суттєве зростання річного накладу [1–4].

На рис. 3 зображено розподіл аудиторії журнального ринку України. Як бачимо, найбільший сегмент займають дитячі часописи [4]. На рис. 4–5 наведено розподіл дитячих журналів за віковою ознакою та за читацьким призначенням.

Дуже важливим є те, що українські видавці почали диференціювати часописи за віком читача. Проаналізувавши дитячі періодичні видання, можна стверджувати, що найефективніше виконували свої функції ті часописи, які орієнтувалися на читача зазначеного віку [1–5, 12, 13, 15].

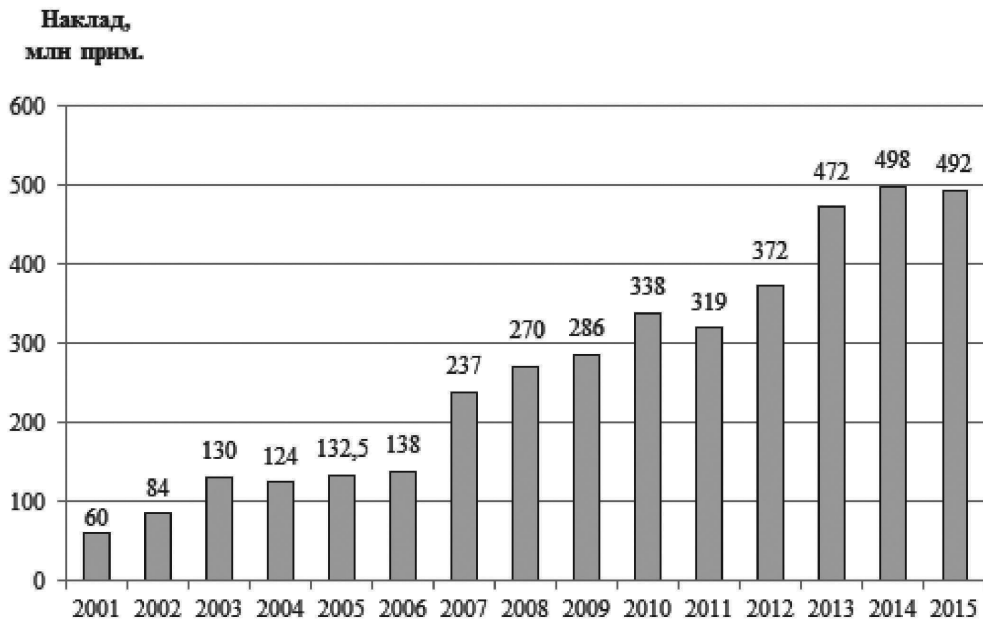

Рис. 1. Випуск журналів в Україні в 2005–2015 рр.
(за кількістю назв)

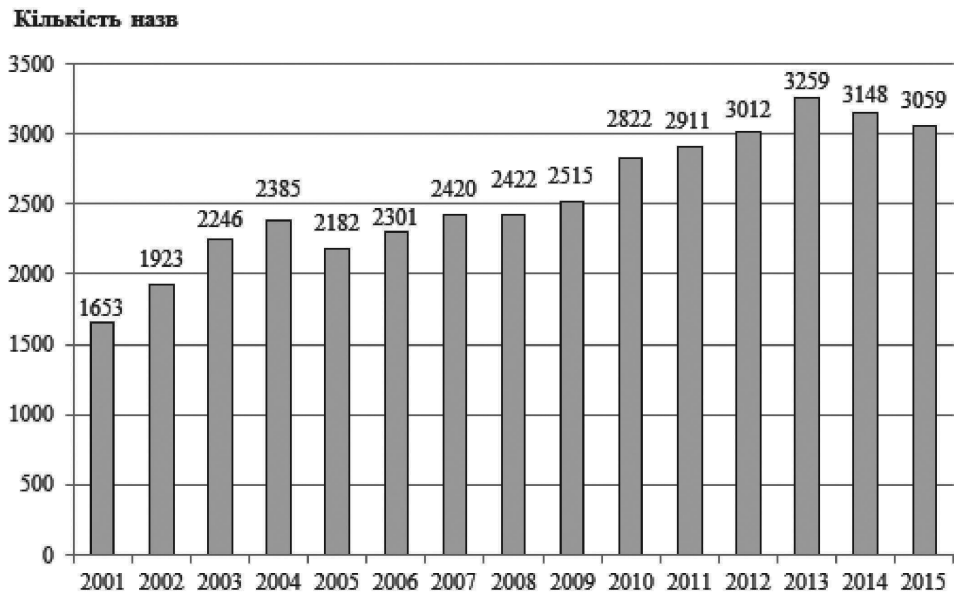

Рис. 2. Випуск журналів в Україні в 2005–2015 рр.
(за річним накладом)

Рис. 3. Розподіл аудиторії журнального ринку України

Рис. 4. Розподіл журналів за віковою ознакою (кількість назв)

Рис. 5. Розподіл журналів за читацьким призначенням (кількість назв)

Більшість журнальних видань для дітей від трьох до шести років — це пізнавально-ігрові та виховні видання, розмальовки, а саме: «Ангелятко», «Ангеляткова наука», «Вінні та його друзі», «Дивосвіт», «Колобочок», «Малютко», «Ухмалюк», «Яблунька» тощо [6, 7]. Деякі з них мають оригінальну конструкцію і додатки. До прикладу, журнал «Ухмалюк» — це книжка-іграшка, що знайомить малят із літерами та цифрами. Журнал має досить незвичайне оформлення: один із його номерів був вкладений в яскраву картонну папку-будиночок. У комплекті до нього — сторінка з коміксами. Оригінальним є новий розважально-пізнавальний журнал «Бі-Бі» для вивчення іноземних мов дітям від двох до шести років. У комплект входять також картонні картки з літерами, словами і фішками для лото [14].

Дослідження журналів для молодших школярів (від шести до дванадцяти років), а їх найбільше, показали чималу кількість літературно-мистецьких видань: «Барвінок», «Веселочка», «Джміль», «Дзвіночок», «Наша хатка», «Професор Крейд», «Світ дитини»; релігійно-виховних: «Живе джерельце», «Зернятко», розвивальних: «Дитячий розвивайко»; пізнавальних: «Куля», «Пізнайко»; розважальних: «Чарівна принцеса» тощо. Окремі журнали пропонують вивчати іноземні мови (чи не найпершим з-поміж них був «Соняшник», а тепер це «Словознайка», «Загадкова скарбничка», «Котя», «Стежка», «Джміль» та інші) [8, 9].

Підліткові видання більше уваги приділяють дозвіллю, а менше — пізнавальним рубрикам. Одне з найвідоміших — «Однокласник», що містить понад двадцять рубрик [11]. Із різними аспектами життя знайомить сучасних підлітків і журнал «12+1» (рубрики «Мистецтво на долоні», «Генерація-XXI», «Справжній рейнджер», «Superмодель»). На його сторінках можна довідатись про останні новини зі світу музики, спорту, шоу-бізнесу, історії з життя підлітків, неймовірні конкурси з фантастичними призами.

Цікаве за задумом львівське видання «Сто талантів», яке порушує питання релігійного, пізнавального, психологічного та філософського характеру [10]. Вирізняється журнал «Пластовий шлях», значна частина публікацій якого присвячена питанням національно-патріотичного виховання молоді. Сучасний журнал для молодого покоління під назвою «Пригоди» має пізнавальний та розважальний характер (хоча розважальний аспект все ж переважає).

Важливе місце серед дитячих журналів займають власне пізнавальні, адаптуючи науку для дитячого розуміння. Це серія науково-популярних журналів «Я вивчаю українську», «Історія для допитливих», «Біологія для допитливих», що започаткувала харківська видавнича група «Основа». В них викладання програмного курсу шкільного предмета поєднується з корисними відомостями та цікавим дозвіллям. Дитячий науково-популярний журнал «Юний технік України» пропонує читачам нові технічні розробки, формуючи їхні вміння та навички до технічної творчості. Своєрідним путівником у світ науки можна вважати природничий науково-популярний журнал «Колосок».

Важливо, що в Україні випускають і такі вузькопрофесійні дитячі часописи, як музичний журнал «Музична школа», що містить фортепіанні твори для початківців; дитячий автомобільний журнал «Hot wheels» та ін. [12].

Серед усього розмаїття дитячих журналів найпопулярнішими є: «Барвінок», «Пізнайко», «Професор Крейд», «Малятко», «Вінні та його друзі» [2].

Проаналізувавши випуск журнальних видань в Україні за період 2005–2015 рр. можна констатувати збільшення з кожним роком назв журнальних видань і їхніх річних накладів. Виявлено, що серед читачів, які читають саме журнали, найпопулярнішими є дитячі та жіночі видання. Проаналізувавши розмаїття дитячих часописів, можна відзначити, що більшість із них цілком відповідають запитам юних читачів як за змістовим наповненням, так і за формою (конструкція, матеріали, поліграфічне виконання).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Офіційний сайт «Книжкова палата України імені Івана Федорова» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.ukrbook.net/statistika_html.
2. Офіційний сайт «TNS» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.tns-ua.com/tns>.
3. Журнальна індустрія [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://periodikalindystia.ru/information.html>.
4. Центр ім. Разумкова [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.telekritika.kiev.ua/news_ukrainski_zmi.htm.
5. Москаленко А. З. Журнальна періодика: навч. посіб. // Москаленко А. З. — Київ : ХаГар, 2010. — 264 с.
6. Ангеляткова наука (журнал) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.angelyatko.com.ua/main.php>.
7. Любов Сташко. Ювілей улюбленого журналу [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://org.ua/parents/uploads/files_barvnok.htm.
8. Середяк А. Світ дитини // Середяк А. Підкова І, Шуст Р. Довідник з історії України. — Т. 3. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://history.franko.lviv.ua>.
9. Пізнайко (журнал) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://posnayko.com.ua>.
10. Сто талантів (журнал) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://svichado.com/periodichni-vidannya/zhurnal-sto-talantiv.html>.
11. Однокласники (журнал) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://odnoklasnyk.org.ua>.
12. Стан і тенденції розвитку дитячої періодики в Україні [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ebooktime.net>.
13. Сидоренко О. О. Журнал для дітей в Україні останнього двадцятиліття [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://sydorenko_presa_dlya_ditey_v_ukrayini_ostannoho_dvadtsyatylittya.
14. Бі-Бі (журнал) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://bibi.com.ua>.
15. Анализ мирового рынка журналов: обзор и прогнозы [Электронный ресурс]. — Режим доступу: <http://www.marketing-ua.com/articles>.

STUDIES OF MAGAZINE MARKET IN UKRAINE

L. S. Slotska, R. S. Zatserkovna

*Ukrainian Academy of Printing,
19, Pid Holoskom St., Lviv, 79020, Ukraine*

Publications of magazines in Ukraine from 2005 to 2015 have been analysed. They have been analysed by the following criteria: number of titles, circulation, and target audience. The periodical publications for children have been reviewed. The study results indicate an increasing number of magazine's titles and annual circulation. It was found that periodicals for children and women are the most popular among readers. It should be noted that most magazines for children satisfy the needs of young readers both in content and in printing implementation.

Keywords: *periodical, magazine publications, magazines, children's magazines, circulation, number of titles, target audience.*

Стаття надійшла до редакції 09.08.2016.